

बार्षिक बजेट तथा योजना तर्जुमा सम्बन्धी मार्गदर्शन, २०७५

१. बार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमाका प्राथमिकताहरु

(स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को परिच्छेद ६ दफा २४(३) बमोजिम योजना तर्जुमा गर्ने प्राथमिकताका क्षेत्रहरु तथा स्थानीय तहको बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन २०७४ (परिमार्जित) दफा ३ अनुसार बार्षिक योजना तथा बजेटका प्राथमिकताहरु)

- क) आर्थिक विकास तथा गरिबी निवारणमा प्रत्यक्ष योगदान पुग्ने,
- ख) उत्पादनमूलक तथा छिटो प्रतिफल प्राप्त गर्न सकिने,
- ग) जनताको जीवनस्तर, आम्दानी र रोजगार बढ्ने,
- घ) स्थानीय बासिन्दाहरुको सहभागिता जुट्ने, स्वयंसेवा परिचालन गर्न सकिने तथा लागत कम लाग्ने,
- ङ) स्थानीयश्रोत, साधन र सीपको अधिकतम प्रयोग हुने,
- च) महिला, बालबालिका तथा पिछडिएका वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने,
- छ) लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण अभिवृद्धि हुने,
- ज) दीगो विकास, वातावरणीय संरक्षण तथा सम्बर्द्धन गर्न सघाउ पुऱ्याउने,
- झ) भाषिक तथा साँस्कृतिक पक्षको जगेर्ना र सामाजिक सद्भाव तथा एकता अभिवृद्धिमा सघाउ पुऱ्याउने ।

२. नगरको प्राथमिकताका क्षेत्रहरु

- १. आर्थिक विकास र गरिबी न्यूनिकरण (कृषि, पशु, आयआर्जन, सिप विकास, स्वरोजगार श्रृजना, व्यवसायिक उद्यम),
- २. पूर्वाधार विकास (सडक, पुलकल्भर्ट, सिचाई, नदि नियन्त्रण)
- ३. शिक्षा तथा स्वास्थ्य
- ४. पर्यटन प्रबर्द्धन तथा सिमसार व्यवस्थापन
- ५. बालमैत्री सुशासन तथा लैङ्गिक सहभागिता
- ६. जैवीक विविधताको संरक्षण, वातावरण तथा फोहर व्यवस्थापन
- ७. सामुदायिक विकास अभियान तथा सामाजिक परिचालन
- ८. विपद् व्यवस्थापन र विपद् निरोधात्मक कार्यक्रमहरु

३. बार्षिक विकास योजना तर्जुमा गर्दा ध्यान दिनुपर्ने विषयहरु

(स्थानीय तहको बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन २०७४ (परिमार्जित) दफा ४)

- (क) संघ र प्रदेश सरकारको नीति, लक्ष्य, उद्देश्य, समयसिमा र प्रक्रियासँग अनुकूल हुने,
- (ख) आवधिक विकास योजना र मध्यकालीन खर्च संरचना अनुसार प्राथमिकताका विषयहरु,
- (ग) वातावरण संरक्षण, जलवायु परिवर्तन अनुकूलन, विपद् व्यवस्थापन,
- (घ) सुशासन, लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरण र लक्षित वर्गको सशक्तिकरण गर्ने जस्ता विकासका अर्न्तसम्बन्धित विषयहरु,
- (ङ) समाजका सबै वर्ग, क्षेत्र र समुदायको अधिकतम सहभागिता सुनिश्चित गर्ने विषयहरु,
- (च) अर्न्तस्थानीय तहको योजना कार्यान्वयनमा सघाउ पुग्ने विषयहरु,
- (छ) विषयक्षेत्रगत तथा भौगोलिक सन्तुलन कायम गर्ने पक्षहरु ।

४. नगर तथा वडास्तरीय योजनाको वर्गीकरण र मापदण्डहरु

- वडास्तरीय योजना भन्नाले वडाभित्रका एक वस्ती र अर्को वस्ती/टोललाई प्रत्यक्ष फाइदा पुग्ने खालका पूर्वाधार तथा सामाजिक विकासका कार्यक्रमहरु बुझाउँछ ।
- नगरस्तरीय योजना भन्नाले नगरभित्रका एक वा सो भन्दा बढी वडाहरुलाई फाइदा पुग्ने पूर्वाधार तथा सामाजिक विकासका कार्यक्रमलाई बुझाउँछ ।
- लागत साभेदारी : कालेपत्रे तथा ढल निकासको हकमा कुल लागतको (नगरपालिका साभेदारी र उपभोक्ता लागत सहभागिताको रकम समेत) लाई कुल योजनाको लागत मानि सडक ग्राभेलमा २० प्रतिशत , ढल निकासमा ३० प्रतिशत र कोलोपत्रेमा न्युनतम लागत सहभागिता ४० प्रतिशत हुनेछ । यस्तो सहभागिता नगदै नगरपालिकाको संचित कोषमा अनिवार्य जम्मा गर्नु पर्नेछ ।
- लागत सहभागिता जुटाउन नसक्ने पूर्वाधार विकासका योजनाहरुमा ग्राभेल तथा माटोको कामको हकमा कुल लागतको न्युनतम २० प्रतिशत र संरचना निर्माणको हकमा न्युनतम १० % जनसहभागिता अनिवार्य जुटाउनु पर्नेछ । पूल, कल्भर्ट, भवन र सिचाईको बाँध निर्माण जस्तो संरचनाको काममा कम्तिमा १० प्रतिशत जनश्रमदान हुन पर्नेछ ।
- विद्युत पोल, विद्युततार तथा होमपाइप खरिदमा लागत सहभागीता आवश्यक हुनेछैन ।
- कुनै सार्वजनिक ऐलानी पर्ती वा सरकारी विद्यालय क्षेत्रले चर्चेको वस्ती नभएको स्थानमा ढल निकास र सडक जस्ता योजना स्वीकृत भई संचालन गर्नु पर्ने हकमा लागत सहभागिता जुटाउनु नपर्ने ।
- वडास्तरीय बजेट सिलीङ्गबाट योजना छनौट गर्दा कम्तिमा १ वटा योजना रु. २५ लाखको हुनु पर्नेछ (योजना टुक्राउन र विभिन्न योजना जोडेर पच्चिस लाखको बनाउन पाईने छैन)
- वडास्तरीय बजेट सिलीङ्गबाट संचालन गरिने योजनाहरु भौतिक पुर्वाधार तर्फ कम्तिमा ५ लाख भन्दा बढीका योजना छनौट गर्नु पर्नेछ ।
- अधुरो क्रमागत रहेका योजनाहरुलाई आगामि आ.व.को बजेट तयार गर्दा सबै योजना सम्पन्न गर्ने निती लिईनेछ यस क्रममा आर्थिक वर्ष २०७३/०७४ अगाडि संचालन भइ अधुरो रहन पुगेका योजनालाई विषेश प्राथमिकता दिनु पर्नेछ । यस प्रयोजनका लागि आवश्यकता अनुसारको बजेट विनियोजन गर्नेसकिने छ । साथै उक्त योजनामा बजेट विनियोजन गर्दा रु. ५ लाखको हद लागु हुनेछैन ।
- वडास्तरका स-साना योजना र मर्मत सम्भारका योजनाहरुको लागि अधिकतम १० लाख सम्म बजेट विनियोजन गर्न सकिने ।
- विजुली वा सोलार सडक बत्ति जस्ता प्राविधिक जटिलता हुने योजनाहरुको लागि उपभोक्ता समिति मार्फत नगर्ने ।
- नगरस्तरीय योजनाहरु वडाबाट बढीमा ३ वटा योजनामात्र प्राथमिकताको आधारमा सिफारिस गर्न सकिनेछ ।
- दिगो विकासको अवधारणा र स्थानीय स्तरमा नागरिकहरुलाई विकास प्रति अपनत्व गराउने अभिप्रायले नगरस्तरमा अधिकतम लागत सहभागितामा संचालन गर्न बजेट विनियोजन गरिनेछ ।

५. स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ (परिच्छेद ६ को दफा ४ देखि ६ सम्म) योजना तर्जुमा सम्बन्धी भएको व्यवस्था ।

- (क) गाउँपालिका वा नगरपालिकाले योजना बनाउदा मध्यम तथा दीर्घकालिन प्रकृतिका योजनाको सूचि समेत तयार गर्नु पर्नेछ ।

- (ख) गाउँपालिका वा नगरपालिकाले योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्दा स्थानीय बढिजिवी, विषयविज्ञ, अनुभवी, पेशाविद्, सिमान्तकृत तथा लोपोन्मुख समुदाय, महिला, बालबालिका, दलित, यूवा, अल्पसंख्यक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, जेष्ठ नागरिकहरुको सरोकारवालाहरुको अधिकतम सहभागिता गर्नु पर्नेछ ।
- (ग) योजना तर्जुमा गर्दा योजनाको सम्भाव्यता अध्ययनको आधारमा स्रोत साधनको पूर्वाअनुमान, आयोजनाको प्राथमिकिकरण, योजना कार्यान्वयन तालीका र अनुगमन तथा मूल्यांकन योजना समेत तयार गर्नु पर्नेछ ।
- (घ) वडा समितिले प्राप्त आयोजना/कार्यक्रमहरुको प्राथमिकिकरण मापदण्डको आधारमा टोल वा वस्तीस्तरबाट प्राप्त कार्यक्रमहरुलाई निम्नानुसारका विषयगत समिति अनुसार छुट्याई प्राथमिकिकरण गरी बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिमा सिफारिश गरि पठाउनु पर्नेछ ।

६. दिग्दर्शनको दफा ५.३ अनुसार वस्तीस्तरको योजना छनौट गर्दा ध्यान दिनु पर्ने विषयहरु

१. वडा समितिले आफ्नो वडामा प्रतिनिधित्व गर्ने सदस्यहरुलाई विभिन्न वस्ती/टोलको योजना तर्जुमा गर्न सहजीकरण गर्ने गरी जिम्मेवारी प्रदान गर्नु पर्दछ ।
२. प्रत्येक वडाले वडाभित्रका वस्तीहरुमा योजना तर्जुमाको लागि बैठक हुने दिन, मिति र समय कम्तिमा ३ दिन अगावै सार्वजनिक सूचना मार्फत जानकारी गराउनु पर्नेछ ।
३. वस्तीतहका योजना छनौट गर्दा सो वस्ती भित्रका सबै वर्ग र समुदाय (महिला, दलित, आदिवासी जनजाती, मधेशी, थारु, मुस्लिम, उत्पीडित वर्ग, पिछडावर्ग, अल्पसंख्यक, सिमान्तकृत, यूवा, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, लैङ्गिक अल्पसंख्यक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति आदी) को प्रतिनिधित्व सुनिश्चित गर्नु पर्दछ ।
४. टोल/वस्तीमा हुने योजना तर्जुमा प्रक्रियामा टोल/वस्ती भित्रका क्रियाशिल सामुदायिक संस्था, टोल विकास संस्था, आमा समुह, बालकल्ब, बाल सञ्जाल, युवा कल्ब, कृषक समुह लगायत सेवा केन्द्रलाई सहभागि गराउनु पर्दछ ।

माथि उल्लेखित सरोकारवालाहरुको अधिकाधिक सहभागिता हुने गरी वडा समितिका सदस्यको संयोजकत्वमा निर्धारित समय, मिति र स्थानमा उपस्थिति भई योजना छनौट सम्बन्धमा व्यापक अन्तर्क्रिया, छलफल, गरि योजनाहरुको छनौट गर्ने । यसरी छनौट भएको योजनाहरुको सूचि संयोजकले लिखित रुपमा वडा समितिमा पठाउनु पर्दछ ।

७. वडा समितिले वस्ती/टोलस्तरबाट प्राप्त योजनाहरु विषयगत समिति अनुसार दिग्दर्शन, २०७४ (परिमार्जित) को **अनुसूचि ३** को आधारमा योजनाहरुको प्राथमिकिकरण गर्नु पर्नेछ । यसरी प्राथमिकिकरण गरेका योजनाहरुमध्ये सबैभन्दा बढी अंक प्राप्त भएको पहिलो अनि क्रमैसँग दोश्रो, तेश्रो क्रम मिलाई वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा फारममा भरी वडा समितिको निर्णय सहित नगरपालिकामा पठाउनु पर्नेछ ।

८. वडालाई प्राप्त बजेट सिलीङ्ग मध्ये ७ लाख रुपैया प्रशासनिक खर्चमा राखी बाकी रहेको बजेटलाई शतप्रतिशत मानी पूर्वाधार विकासमा ७० प्रतिशत र सामाजिक विकासका क्षेत्रमा ३० प्रतिशत अनिवार्य छुट्याउनु पर्नेछ । सामाजिक क्षेत्रको ३० प्रतिशतलाई विषयगत समिति अनुसार आर्थिक, सामाजिक, सार्वजनिक सेवा तथा क्षमता विकास, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन तर्फ समानुपातिक रुपमा विनियोजन गर्नु पर्नेछ ।

अनुसूची ३

(दिग्दर्शनको दफा ५.२.४ संग सम्बन्धित)

आयोजना प्राथमिकीकरणका आधारहरु तथा प्राथमिकता निर्धारण फाराम

(क) आयोजना प्राथमिकीकरणका आधारहरु

१. गरिबी निवारणमा प्रत्यक्ष योगदान पुग्ने आयोजनाहरु (२० अंक)

(क) प्रत्यक्ष योगदान पुर्याउने-२० अंक

(ख) अप्रत्यक्ष योगदान पुर्याउने -१० अंक

(ग) तटस्थ-५ अंक

२. उत्पादनमूलक तथा छिटो प्रतिफल प्राप्त गर्न सकिने आयोजनाहरु (१५ अंक)

(क) चालु आ.व.मानै सम्पन्न हुने-१५ अंक

(ख) आगामी आ.व. मा सम्पन्न हुने-१० अंक

(ग) अन्य-५ अंक

३. आम्दानी र रोजगार बृद्धि गर्ने आयोजनाहरु (१५ अंक)

(क) प्रत्यक्ष योगदान पुर्याउने-१५ अंक

(ख) अप्रत्यक्ष योगदान पुर्याउने-७.५ अंक

(ग) तटस्थ-०

४. लागत सहभागिता जुट्ने आयोजनाहरु (१५ अंक)

(क) ५०५ वा सो भन्दा बढी लागत सहभागिता हुने-१५ अंक

(ख) २०५ देखि ५०५ सम्म लागत सहभागिता हुने-१० अंक

(ग) २०५ सम्म लागत सहभागिता हुने-५ अंक

(घ) लागत सहभागिता नहुने-०

५. स्थानीय श्रोत साधन र सीपको प्रयोग हुने आयोजनाहरु (१० अंक)

(क) आयोजनालाई आवश्यक पर्ने सबै श्रोत साधन स्थानीय तहमा उपलब्ध हुने-१० अंक

(ख) आयोजनालाई आवश्यक पर्ने ५०५ सम्म श्रोत साधन स्थानीय तहमा उपलब्ध हुने - ७.५ अंक

(ग) अन्य -५ अंक

६. समावेशी विकासमा योगदान पुर्याउने आयोजनाहरु (१० अंक)

(क) प्रत्यक्ष योगदान पुर्याउने-१० अंक

(ख) अप्रत्यक्ष योगदान पुर्याउने-५ अंक

(ग) तटस्थ-०

७. दीगो विकास र वातावरणीय संरक्षण गर्ने आयोजनाहरु (१० अंक)

(क) प्रत्यक्ष योगदान पुर्याउने-१० अंक

(ख) अप्रत्यक्ष योगदान पुर्याउने-५ अंक

(ग) तटस्थ-०

८. स्थानीय भाषिक, सांस्कृतिक विकास गर्ने आयोजनाहरु (५ अंक)

- (क) प्रत्यक्ष योगदान पुर्याउने-५ अंक
(ख) अप्रत्यक्ष योगदान पुर्याउने-३ अंक
(ग) तटस्थ-०

बेलबारी नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
वस्तीस्तरको आयोजनावा कार्यक्रमको प्राथमिकता निर्धारण फारम (आ.व. २०७५/०७६)

वडा नं.....

विषयगत समितिको नाम:.....

क्र.सं	आयोजनाको नाम	१. गरिबी निवारणमा प्रत्यक्ष योगदान पुग्ने (२० अंक)	२. उत्पादनमूलक तथा निटोप्र नतप्राप्त गर्ने सकिने (१५ अंक)	३. आमदानी र रोजगार बढ्ने (१५ अंक)	४. सलागत सहभागिता जुट्ने (१५ अंक)	५. स्थानीय श्रोतसाधन रसीपको प्रयोग (१० अंक)	६. सभावेशी विकासमा योगदान दिने (१० अंक)	दीगो विकास र वातावरण संरक्षण (१० अंक)	८. स्थानीय भाषिक, सांस्कृतिक विकास (५ अंक)	कुल प्राप्त अंक (१०० अंक)	प्राथमिकता क्रम

नोट: अक्षर र अंक टाइप गर्दा यूनिकोड कालीमाटी फन्ट अनिवार्य रूपमा प्रयोग गर्ने साथै आयोजनाहरूको प्राथमिकताक्रम निर्धारण गर्दा सबैभन्दा बढी अंक प्राप्त गर्ने आयोजना वा कार्यक्रमलाई पहिलो प्राथमिकताक्रम निर्धारण गर्नु पर्दछ ।

बेलबारी नगरपालिका
वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा फारम

वडा नं.....

विषयगत समितिको

नाम:.....

आ.व.....

सि.नं.	योजना/कार्यक्रमहरुको नाम (प्राथमिकता क्रम अनुसार उल्लेख गर्ने)	योजना संचालन स्थान (टोल र वडा)	लक्ष्य/उपलब्धी		बजेट स्रोत (अनुमानित लागत रु. हजारमा)					जम्मा लागत	कैफियत
			*इकाई	परिमाण	आन्तरिक स्रोत (न.पा.)	लागत सहभागिता	जनसहभागिता	नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार		
१											
२											
३											
४											
५											
६											
७											
८											
	जम्मा पूजिगत खर्च										
	चालु खर्च जम्मा										
	कुल जम्मा										

नोट: विषयगत समितिहरु १. पूर्वाधार विकास समिति २. आर्थिक विकास समिति ३. सामाजिक विकास समिति ४. वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति ५. सार्वजनिक सेवा तथा क्षमता विकास समिति ६. विधेयक समिति । **लागत सहभागिता:** भन्नाले कुनै योजनामा उपभोक्ताको नगदै लागत सहभागितालाई बुझाउँदछ । **जनसहभागिता:** भन्नाले उपभोक्ताको जनश्रमदान लागत सहभागितालाई बुझाउँदछ । ***इकाई:** भन्नाले किमी, व.फि., घ.मि., जना, संख्या, गोटा, लिटर, हेक्टर आदीलाई जनाउँछ ।

बेलबारी नगरपालिका
वडागत बजेट वितरणसूचकांक

क्र.सं.	वडा नम्बर	जनसंख्या	क्षेत्रफल (वर्ग कि.मी.)	वडागत राजस्व	लागत सहभागिता	जनसंख्या (अंक ३०)			क्षेत्रफलवर्ग कि.मी. (अंक ३०)			मानवविकास अवस्था (अंक १०)			पूर्वाधारविकासको अवस्था (अंक १०)			राजस्वपरिचालन (अंक १०)			लागतसहभागिता (अंक १०)			प्राप्तअंक	प्राप्तप्रतिशत	वडागतबजेट वितरण
						३ देखि ५ हजारसम्म(अंक२०)	५हजार माथि ७ हजारसम्म (अंक २५)	७हजार भन्दा माथि (अंक ३०)	४देखि १२ व.कि.मी. (अंक २०)	१२ देखि माथि २१ व.कि.मी.(अंक २५)	२१व.कि.मी. देखि माथि (अंक ३०)	राम्रो (अंक ६)	सामान्य (अंक ८)	न्यून (अंक १०)	राम्रो (अंक ६)	सामान्य (अंक ८)	न्यून (अंक १०)	१८लाख माथि (अंक १०)	१२ देखि १८ लाख सम्म(अंक ८)	६देखि १२ लाखसम्म (अंक ६)	२८लाख माथि(अंक १०)	१५देखि २८ लाख (अंक ८)	१५लाख सम्म(अंक ६)			
१																										
२																										
३																										
४																										
५																										
६																										
७																										
८																										
९																										
१०																										
११																										
जम्मा																										

वडागत बजेट सिलिङ्ग

वडा नं.	बजेट रु. हजारमा
१	९२००
२	८२००
३	८८००
४	१०५००
५	९२००
६	८१००
७	९२००
८	१००००
९	९५००
१०	८६००
११	८२००
जम्मा	९९५००

नोट: वडालाई प्राप्त बजेट सिलिङ्ग मध्ये ७ लाख रुपैया प्रशासनिक खर्चमा राखी बाकी रहेको बजेटलाई शतप्रतिशत मानी पूर्वाधार ७० प्रतिशत र सामाजिक क्षेत्रमा ३० प्रतिशत छुट्याउनु पर्नेछ । यसरी छुट्याएको ३० प्रतिशतलाई विषयगत समिति अनुसार आर्थिक, सामाजिक, सार्वजनिक सेवा तथा क्षमता विकास, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन तर्फ समानुपातिक रुपमा विनियोजन गर्नु पर्नेछ ।